

Kulaté výročí prof. MUDr. Romana Čerbáka, CSc.

Nevím, co se to v roce 1933 v bývalém Československu přihodilo, že ten rok byl tak úrodný na budoucí schopné a úspěšné kardiology. Jenom v české části bývalého státu se narodili přinejmenším čtyři – prof. Vladimír Staněk, prof. Roman Čerbák, prof. Karel Horký a prof. František Kölbel. První dva z nich – prof. Staněk a prof. Čerbák – byli ve stejném pořadí prvními porevolučními předsedy zновуosamostatněné České kardiologické společnosti (ČKS), prof. Horký dlouholetým předsedou České internistické společnosti a prof. Kölbel členem výboru a prvním pokladníkem zновуosamostatněné ČKS. Dne 19. října oslaví své významné kulatiny prof. MUDr. Roman Čerbák, CSc. Chtěl bych se k této oslavě připojit přáním a několika osobními vzpomínkami.

S prof. Romanem Čerbákem jsem nikdy nepracoval na stejném pracovišti, dokonce ani ve stejném městě. On prožil většinu svojí profesionální kariéry v Brně, ve Fakultní nemocnici u svaté Anny, já ve Všeobecné fakultní nemocnici v Praze. Setkali jsme se, pracovali spolu, poznali se a posléze i sprátelili při práci ve výboru ČKS. Prof. Čerbák byl zvolen do prvního výboru zновуosamostatněné ČKS v roce 1990. Já do výboru přišel o pět let později, v roce 1995, kdy prof. Čerbák vystřídal prof. Staňka ve funkci předsedy. O dvě funkční období a čtyři roky později jsem vystřídal ve funkci předsedy ČKS prof. Čerbáka já a pracovali jsme spolu ve výboru dalších pět let, on podle stanov ve funkci místopředsedy. Prof. Čerbák mi byl zpočátku vzorem a učitelem, později laskavým a moudrým rádcem. Učil mě rozvážnosti, pečlivému zvažování problémů ze všech stran a možných aspektů a snaze rozhodovat věci za každé situace nezaujatě, spravedlivě a čestně.

Za dvě funkční období (tehdy podle stanov dvouletá) se prof. Čerbákově podařilo mnohé, co změnilo tvář ČKS do podoby moderní, dobře vedené a odborně i finančně prosperující lékařské společnosti. Po přesunu konání Výročních sjezdů ČKS ze Zlína do Brna rozhodl výbor společnosti i o přestěhování sekretariátu. Prof. Čerbák spolu s tehdejšími vědeckými sekretáři ČKS prof. Jiřím Tomanem v Brně vybudovali profesionálně vedený sekretariát ČKS a měli také mimořádně šťastnou ruku při výběru sekretářky paní Ludmily Klímové, současné vedoucí sekretariátu a organizátorky našich výročních sjezdů. V této době také vznikl první programový dokument ČKS – Národní kardiovaskulární program, který vytyčil hlavní cíle, k nimž by měla česká kardiologie v příštích 10–20 letech směřovat. Je velmi potěšitelné, že nejdůležitější cíle – kardiologie jako samostatný obor a vytvoření komplexních kardiocenter – byly splněny a výbor ČKS v současnosti intenzivně pracuje na novém Národním kardiovaskulárním programu, koncepčním dokumentem, který stanovuje pro českou kardiovaskulární medicínu nové cíle pro příští desetiletí. Za předsednictví prof. Čerbáka také začaly vznikat první doporučené diagnostické a léčebné postupy ČKS, ze kterých časem vznikl asi nejlepší soubor odborných guidelines, která byla v české medicíně k dispozici. Výbor ČKS nedávno rozhodl, že od 1. ledna 2012 již vlastní české doporučené postupy tvořit nebudeme a budeme přebírat doporučení Evropské kardiologické společnosti (ESC), která ale budeme pro naše potřeby upravovat do kratší, přehlednější, a tím pádem

praktičtější a použitelnější podoby. Prof. Čerbák také aktivně zapojil ČKS do ambiciózního programu evropských kardiologických průzkumů, které organizovala ESC pod názvem Euro Heart Surveys. Prof. Čerbák byl po několik let národním koordinátorem této z naší strany velmi úspěšné a ze strany ESC velmi ceněné aktivity. Česká kardiologická společnost se podobných evropských průzkumů, organizovaných ESC pod názvem EURObservational Research Programme, úspěšně účastní i v současnosti.

Hlavní zásluhu prof. Čerbáka jako předsedy ČKS však vidím v tom, že velmi aktivně stál u počátků úspěšného návratu české kardiologie na evropskou úroveň, kde dnes nepochybně zaujímá důstojné místo. Začalo to tím, že využil svého členství v nominační komisi ESC k účinnému lobbování, které vyústilo v roce 2000 v návrat zástupce české kardiologie po více než 20 letech do nejvyšších evropských kardiologických struktur, konkrétně do výboru ESC. Od té doby jsme měli ve výboru ESC již tři zástupce (prof. J. Hradce, prof. P. Widimského a prof. J. Kautznera), přičemž prof. Widimský byl ve výboru ESC dvě funkční období a dosáhl pozice viceprezidenta ESC. Několik dalších českých kardiologů v současnosti aktivně pracuje v různých jiných strukturách ESC a výborech asociací či pracovních skupin ESC. To činí českou kardiologii, samozřejmě především také s jejími výsledky, asi nejúspěšnější ze zemí bývalého tzv. východního bloku.

Přestože by měl již dávno právo na zasloužený odpočinek, prof. Čerbák zahálet nedokáže. A také nedokáže být bez kardiologie. Svoje odborné aktivity v současnosti realizuje hlavně na půdě České lékařské komory (ČLK). Je dlouholetým předsedou Oborové komise pro kardiologii ČLK, kde se sobě vlastní pečlivostí a svědomitostí odvádí spoustu málo viditelné, ale důležité práce. Od vyjádření k žádostem o akreditace pracovišť a funkční licence školitelů pro vybrané zdravotní výkony (ve spolupráci s výborem ČKS a jejími příslušnými pracovními skupinami) až po odborné posudky na případy „malpractice“ v kardiologii, které se nepodaří vyřešit oblastním sdružením a Čestné radě ČLK. Stále je také velmi aktivní v organizaci postgraduálního vzdělávání v kardiologii realizovaného ČLK. Jeho kursy o novinkách v kardiologii pro praktické lékaře se staly pravidelnou a žádanou součástí kalendáře vzdělávacích akcí ČLK. Za tuto činnost byl také vyznamenán Cenou prezidenta ČLK za přínos v oblasti celoživotního vzdělávání lékařů.

Vážený pane profesore, milý Romane,

na závěr Ti chci říci, že si Tě nesmírně vážím jako charakterního a pracovitého člověka, zkušeného a rozvážného kardiologa i jako svého přítele. Upřímně Ti přeji do dalších let pevné zdraví, elán k práci a pohodu v osobním životě!

Jaromír Hradec

*Prof. MUDr. Jaromír Hradec, CSc., FESC,
III. interní klinika, 1. lékařská fakulta Univerzity
Karlovy a Všeobecná fakultní nemocnice, Praha,
e-mail: jhradec@vfhn.cz*